

TEN GELEIDE

Had ik voor dit themanummer zelf een naam mogen kiezen, dan zou het nu "sinopia" heten, naar de ondertekening van een fresco: een eerste stadium, uitgetekend op de nog grove pleisterkalk. Voor dit land en zijn sociologen is een kritische massa aan belangstelling voor het migrantenvraagstuk een recent verschijnsel. Zowel beleid als wetenschap dragen nog onmiskenbaar de sporen van de plotse en, alle proporties in acht genomen, vrij massale migratie naar het nieuwe probleemgebied. De artikels die hier gebundeld zijn, vormen daarop geen uitzondering.

Met een titel als "De nieuwe Vlamingen" plaatst dit themanummer zich resoluut in het spanningsveld tussen observatie en programma. Zijn ze echt zo nieuw, die Vlamingen, die van hier en die van elders? De bijdragen in deze bundel tonen ons hoe de identiteiten van zowel de autochtonen als de allochtonen, zich langzaam wijzigen en een beetje sociale ruimte scheppen voor een nieuw soort Vlamingen. De meerderheid van de auteurs die aan dit nummer hebben meegewerkt, observeren dat gebeuren echter niet onbewogen. Zij hebben een doel voor ogen: een open, egalitair en pluricultureel land. Hun bijdragen zijn voorbeelden van geëngageerde sociologie. Zij combineren betrokkenheid met een systematische en redelijke wijze van observeren, analyseren en argumenteren. Die redelijkheid en systematiek zijn vormen van ascese, beperkingen die men zich oplegt om de eigen waarnemingen, analyses, inzichten, besluiten en uiteindelijk ook de eigen passies, voor anderen begrijpbaar en bediscussieerbaar te maken. Vandaar dat onze sociologische bedrijvigheid heel gepast als een "discipline" wordt omschreven.

Het is rond de idee van intellectuele discipline, dat het Tijdschrift voor Sociologie haar geplogenheden heeft ontwikkeld. Na elf jaren in de redactie, waarvan drie als hoofdredacteur, stel ik vast dat een heel beperkt aantal regels en criteria doorslaggevend is bij de aanvaarding van voorgelegde artikels: is het stuk verstaan-

baar geschreven, wordt een poging gedaan om rekening te houden met wat anderen over hetzelfde of verwante onderwerpen hebben gezegd, worden stellingen geargumenteed (en niet gewoon geponeerd), wordt voldoende informatie verstrekt om een competent lezer toe te laten de getrokken besluiten op hun redelijkheid en empirische plausibiliteit te evalueren? Als op die vragen een meerderheid van ja-antwoorden wordt gegeven, is de kans heel groot dat een voorgelegd artikel ter perse gaat.

Rond die regels heeft de identiteit van het Tijdschrift voor Sociologie zich blijkbaar uitgekristalliseerd. Het zijn moderne wellevendheidsregels die een discussie tussen gelijken mogelijk maken. Ik heb het in de redactie nooit meegemaakt dat de morzels macht die onvermijdelijk worden opgebraakt door elke vorm van organisatie, ook door de academische, werden gebruikt om een gelijk te halen of een ongelijk te wreken. Het schenkt me veel voldoening als redacteur aan de groei van een dergelijke traditie te hebben meegewerkt. Als ik nu, bij mijn afscheid van de redactie, de balans van de slechte en goede herinneringen opmaak, blijken de laatste overigens zwaar en plezierig door te wegen. Het plezier dat ik aan het Tijdschrift heb beleefd, is in de eerste plaats te danken aan de mensen waarmee ik heb mogen samenwerken. Het is een genoegen een aantal van hen hier bij naam te kunnen noemen. Herman Brutsaert, Herman Meulemans en Bert Pijnenburg zwaaien samen met mij af. De andere leden van de huidige redactie - Paul Berckmans, Kris Deschouwer, Erik Hendrickx, Geert Loosveldt, Jef Verhoeven en Jan Vranken - zorgen voor de continuïteit. Zij krijgen de steun van een nieuwe lichterling: Piet Bracke, Lieve De Lathouwer, Ignace Glorieux, Hildegarde Hermans, Sybille Opdebeek en Martin Ruebens. Een aantal van deze nieuwe redacteurs is onze lezers niet onbekend. De kwaliteit van hun werk is een garantie voor de toekomst van het Tijdschrift. Op haar eerstvolgende bijeenkomst zal de nieuwe redactie een nieuwe hoofdredacteur kiezen.

Mark Elchardus
Hoofdredacteur